

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่ให้บริการสาธารณะที่มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 เป็น หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก ควคุม ดูแล และปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญา รวมทั้งการสนับสนุน การปฏิบัติงานของตำรวจท้องที่และหน่วยอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดอาญาทั้งปวง การรักษาความปลอดภัยบุคคลและสถานที่ป้องกันและปราบปรามการก่อการจลาจล และต่อต้านการก่อการร้ายในเมือง รวมทั้งการฝึกทางด้านยุทธวิธีให้กับตำรวจท้องที่หรือหน่วยงานอื่น ๆ โดยมีเขตอำนาจรับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 5 และเขตพื้นที่อื่น ๆ ตามแต่ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจจะสั่งการ ดังนี้

1. งานด้านธุรการ และงานสารบรรณรวมทั้งจัดทำสถิติงานเข้าและออกของกองกำกับการ ปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5
2. ดำเนินการหรือสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจท้องที่ทางด้านการใช้อาวุธและอุปกรณ์พิเศษในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การก่อความไม่สงบ การก่อจลาจล การก่อการร้ายในรูปแบบต่าง ๆ
3. ดำเนินการหรือสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจท้องที่ทางด้านการเจรจาต่อรองเมื่อมีเหตุก่อความไม่สงบ การก่อจลาจล การก่อการร้าย หรือเมื่อมีการจับตัวประกัน
4. ดำเนินการหรือสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจท้องที่ในการช่วยเหลือตัวประกัน จากการก่ออาชญากรรม การก่อความวุ่นวายและความไม่สงบเรียบร้อย การก่อจลาจล การก่อการร้ายในรูปแบบต่าง ๆ
5. ดำเนินการหรือสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจท้องที่ในการควบคุมฝูงชนจากการก่อจลาจลการก่อความวุ่นวายและความไม่สงบเรียบร้อยที่เกิดขึ้นจากเหตุต่าง ๆ
6. ดำเนินการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจท้องที่ในการถวายการรักษา และรักษาความปลอดภัยองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์รักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญในคณะรัฐบาลและต่างประเทศ และสถานที่สำคัญของทางราชการ

7. งานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย จากอำนาจหน้าที่ที่กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 ได้รับมอบหมายดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานนี้มีใช้หน้าที่โดยตรงในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม หรือมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญา มาลงโทษ หากแต่เป็นหน่วยงานในการดำเนินการ หรือสนับสนุนตำรวจท้องที่ในการกิจพิเศษต่าง ๆ อาทิ การถวายอารักขา และรักษาความปลอดภัยองค์พระมหากษัตริย์ ราชินี พระบรมวงศานุวงศ์, ช่วยเหลือตัวประกัน, การใช้อาวุธและอุปกรณ์พิเศษในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การก่อความไม่สงบ การก่อจลาจล การก่อการร้ายในรูปแบบต่าง ๆ ควบคุมฝูงชนจากการก่อจลาจลการก่อความวุ่นวายและความไม่สงบเรียบร้อยที่เกิดขึ้นจากเหตุต่าง ๆ เป็นต้น ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ อุปกรณ์ที่มีความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างหนึ่งก็คือ “อาวุธปืน” สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาอาวุธปืนแต่ละประเภทและชนิด ส่งมอบให้หน่วยงานในสังกัดในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป สำหรับกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 มีอัตราอาวุธปืนในการปฏิบัติหน้าที่ ตามทะเบียนครุภัณฑ์ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 ประเภท ศาสตราวุธ ดังนี้

1. อาวุธปืนรिवอลเวอร์ (Revolver) ขนาด.38 ยี่ห้อ สมิธ แอนด์ เวสสัน (SMITH & WESSON) จำนวน 10 กระบอก เข้าประจำ ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2537

2. อาวุธปืนกึ่งออโตเมติก (Semi - Automatic) ขนาด 9 มิลลิเมตร ยี่ห้อ เฮคเคิล (HECKLER & KOCH) รุ่น P7M8 จำนวน 5 กระบอก เข้าประจำ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548

แม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมีการจัดสรรอาวุธปืนพลสันให้กับข้าราชการตำรวจสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละหน่วยงานแล้ว แต่จำนวนอาวุธปืนมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ รวมทั้งคุณภาพ และสมรรถนะของอาวุธปืนอาจไม่ตรงกับความต้องการของบุคคลกรในสังกัดกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 ซึ่งหากเปรียบเทียบกับอัตรากำลังพลของกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 5 มีอัตรากำลังพล จำนวน 151 อัตรา กับจำนวนอาวุธปืนพลสันประจำกาย ซึ่งมีจำนวนอยู่เพียง 15 กระบอก จึงไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ ข้าราชการตำรวจในสังกัดจึงมีการซื้ออาวุธปืนพลสันมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เองส่วนหนึ่ง การศึกษาพฤติกรรมและการเลือกใช้อาวุธปืนพลสันของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 เป็นการศึกษาหน่วยงานที่มีอำนาจ หน้าที่ และเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่

เชียงราย แพร่ แม่ฮ่องสอน น่าน ลำพูน ลำปาง และพะเยา โดยในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบนั้น มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ กล่าวคือ มีทั้งเขตชายแดนติดต่อกับต่างประเทศ ชุมชนเมือง ชุมชนชนบท สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ สนามบิน ฯลฯ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อาจจะเกิดภัยอันตรายอันเกิดจากการก่ออาชญากรรม การเคลื่อนไหวทางการเมือง การจับตัวประกัน การก่อการร้ายสากล ฯลฯ ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ และหากมีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ภารกิจดังกล่าวจะอยู่ในอำนาจ และหน้าที่ของกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษที่จัดตั้งดำเนินการ การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการเลือกใช้อาวุธปืนพกสั้นของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 จึงเป็นการศึกษาที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาขยายและแผนงานในการจัดหาอาวุธปืนให้เหมาะสมกับแต่ละหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานอื่นซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ใกล้เคียงกับภารกิจของกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 รวมทั้งทำให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ของการจัดหาอาวุธปืนพกสั้นให้กับข้าราชการตำรวจ และเป็นการศึกษาแนวทางการร่วมมือระหว่างภาครัฐกับข้าราชการตำรวจในการจัดหาอาวุธปืนพกสั้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการเลือกใช้อาวุธปืนพกสั้นของข้าราชการตำรวจประจำกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการร่วมมือระหว่างภาครัฐกับข้าราชการตำรวจในการจัดหาอาวุธปืนพกสั้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

1.3 สมมติฐานการศึกษา

1.3.1 ข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 ที่มีรายได้ ตำแหน่ง และอายุราชการให้ความสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้อาวุธปืนพกสั้นแตกต่างกัน

1.3.2 ปัจจัยด้านอาวุธปืน ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่ายและด้านการส่งเสริมภาครัฐมีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของ ข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 ในการเลือกใช้อาวุธปืนสั้น

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษานี้ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการที่ดำรงตำแหน่ง และปฏิบัติหน้าที่ประจำกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 มีอัตรากำลัง จำนวน 151 อัตรา แบ่งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 13 อัตรา ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 138 อัตรา โดยข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ดำรงตำแหน่งและอยู่ปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 8 คน และข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ดำรงตำแหน่งและอยู่ปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 104 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 112 คน

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1.5.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 ในการเลือกใช้อาวุธปืนพกสั้นในการปฏิบัติหน้าที่

1.5.2 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาจัดซื้ออาวุธปืนพกสั้นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีปริมาณ และคุณภาพที่เหมาะสมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษต่อไป

1.5.3 ทำให้ทราบถึงแนวทางการร่วมมือระหว่างภาครัฐกับข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 ในการจัดหาอาวุธปืนพกสั้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

“อาวุธปืน” หมายความว่า อาวุธปืนพกสั้นซึ่งใช้ส่งลูกกระสุนปืนโดยวิธีระเบิด หรือกำลังดันของแก๊ส หรืออัดลม หรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ

“อาวุธปืนรีโวลเวอร์” (Revolver) หมายความว่า อาวุธปืนที่ลูกกระสุนปืนบรรจุอยู่ในโม้ปืน สามารถยิงซ้ำได้ โดยที่อาวุธปืนไม่มีระบบคัดปลอกกระสุนให้ออกจากโม้ในการยิงครั้งถัดไป ไม่ว่าจะยิงในระบบซิงเกิ้ล แอ็คชั่น (Single Action) ดับเบิล/ซิงเกิ้ล แอ็คชั่น (Double/Single Action) หรือดับเบิล แอ็คชั่น (Double Action)

“อาวุธปืนอัตโนมัติ” (Automatic) หมายความว่า อาวุธปืนที่เมื่อยิงกระสุนออกไปแล้ว สามารถคัดปลอกกระสุนเก่าออก และสามารถบรรจุกระสุนใหม่ที่บรรจุอยู่ในแม็กกาซีนเข้าสู่

รังเพลิงพร้อมจะยิงนัดต่อไปได้ทันที และสามารถยิงได้อย่างต่อเนื่องตราบที่ไกปืนยังถูกเหนี่ยวเอาไว้จนกว่าจะปลดไกปืนหรือกระสุนหมดแม็กกาซีน

“อาวุธปืนกึ่งอัตโนมัติ” (Semi-Automatic) หมายความว่า อาวุธปืนที่เมื่อยิงกระสุนออกไปแล้วสามารถดีดปลอกกระสุนเก่าออก และสามารถบรรจุกระสุนใหม่ที่บรรจุอยู่ในแม็กกาซีนเข้าสู่รังเพลิงพร้อมจะยิงนัดต่อไปได้ทันที โดยไม่สามารถยิงได้อย่างต่อเนื่องหากไกปืนยังถูกเหนี่ยวเอาไว้โดยยังไม่ปลดไกปืน

“อาวุธปืนระบบซิงเกิ้ล แอ็คชั่น” (Single Action) หมายความว่า อาวุธปืนที่จะยิงกระสุนนัดแรกได้จะต้องงัดไกขึ้นก่อนถึงจะเหนี่ยวไกได้

“อาวุธปืนระบบดับเบิล/ซิงเกิ้ล แอ็คชั่น” (Double/Single Action) หมายความว่า อาวุธปืนที่สามารถยิงกระสุนนัดแรกได้โดยสามารถใช้ระบบเหนี่ยวไกงัดขึ้นเพื่อยิงกระสุนนัดแรก หรือสามารถงัดขึ้นเพื่อยิงกระสุนในระบบซิงเกิ้ลแอ็คชั่นได้

“อาวุธปืนระบบดับเบิลแอ็คชั่น” (Double Action Only) หมายความว่า อาวุธปืนที่ในการยิงทุกนัดจะต้องเหนี่ยวไกให้แก๊งขึ้นแล้วสับลงบนท้ายเข็มแทงชนวนเสมอ การสไลด์ลูกเลื่อนเพื่อขึ้นลำ หรือการที่ตัวผู้ยิงจะงัดขึ้นเองในระหว่างการยิงจะไม่สามารถงัดขึ้นให้มาอยู่ในจังหวะซิงเกิ้ล แอ็คชั่นได้

“ข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5